

תפ"ח (מרכז) 26407-05-14 - בן גניש נ' מדינת ישראל

תפ"ח (מרכז) 26407-05-14 - בן גניש נ' מדינת ישראל מחוזי מרכז

תפ"ח (מרכז) 26407-05-14

בן גניש

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[26.07.2022]

כבוד השופטת, סגנית הנשיאה ליאורה ברודי

החלטה (בבקשה לביטול תוספת פיגורים ולפריסת תשלום הפיצוי)

- ביום 15.5.17 נדון המבקש, שהורשע בעבירות של הריגה ושיבוש מהלכי משפט, לעונש מאסר בפועל למשך 15 שנים, וכן חויב בתשלום פיצויים להורי המנוח (להלן: "נפגעי העבירה"), בסך של 258,000 ₪. ערעור המבקש וערעור המשיבה נדחו בבית המשפט העליון. את סכום הפיצוי היה אמור המבקש להפקיד בקופת בית המשפט עד ליום 1.9.17, אך לא עשה כן, וגביית החוב עברה לטיפול המרכז לגביית קנסות.
- המבקש הגיש בקשה לבטל הן את תוספת הפיגורים שנצברה לתשלום הפיצוי והן לפרוס לתשלומים את יתרת תשלום הפיצוי. המבקש הסביר שהוא מרצה עונש מאסר. לאחר שהגיע להסדר חוב עם המרכז לגביית קנסות, שילם במשך שנתיים חלק מסכום הפיצוי. בהמשך, טען שהמרכז לא יצר איתו קשר על מנת להגיע עמו להסדר חוב לגבי יתרת הפיצוי. כעבור תקופה ארוכה פנה המבקש למרכז לגביית קנסות והמרכז קבע שעל המבקש לשלם "ריביות וקנסות". לטענת המבקש הוא אינו יכול לעמוד בתשלום זה. יצוין שהמבקש לא ציין מהו הסכום אותו שילם עד כה על חשבון הפיצוי ומהו הסכום שנותר לו לשלם.
- לאחר קבלת עמדת נפגעי העבירה המתנגדים לבקשה, עתרה ב"כ המשיבה לדחות את הבקשה לבטל את תוספת הפיגורים שנצברה לתשלום הפיצוי: המבקש עשה דין לעצמו משבחר שלא להפקיד את סכום הפיצוי בשנת 2017. אשר לבקשת לפריסת תשלום החוב, הסכימה ב"כ המשיבה לפריסה מתונה של החוב לתשלומים.

הבקשה לביטול תוספת הפיגורים

4. "ככלל, הסמכות להורות על פטור מתשלום תוספת פיגורים מוקנית למרכז לגביית קנסות, בהתאם לסעיף 5 לחוק המרכז לגביית קנסות. ואולם, חובות מסוג "פיצוי" - ובכללם פיצוי לנפגעי עבירה לפי סעיף 77 לחוק העונשין - מוחרגים מכלל זה ואינם מצויים בגדר סמכותו של המרכז (וראו הגדרת המונח "חוב" בסעיף 1 לחוק המרכז לגביית קנסות). הסמכות לפטור מתשלום תוספת פיגורים על פיצוי מוסדרת בסעיף 69 לחוק העונשין... [יועזר כי סעיף זה חל על פיצויים לנפגעי עבירה מכוח סעיף 77(ג) לחוק העונשין, לפיו "לענין גביה, דין פיצויים לפי סעיף זה כדין קנס"...]. הסמכות לפטור מתשלום תוספת פיגורים מסורה לבית המשפט שגזר את דינו של המבקש והטיל עליו את תשלום הפיצוי. ככל שהוגש ערעור על גזר הדין, בין אם נטענו טענות לגבי רכיב הפיצוי ובין אם לא, מסורה הסמכות לערכאת הערעור (ר' ע"פ 1987/17 פלוני נ' מדינת ישראל (25.7.19) (להלן: "ע"פ 1987/17"). ר' גם ע"א 8994/11 ויסאם חליל נ' מדינת ישראל (29.4.12) (להלן: "ע"א חליל") ורע"א 4265/17 פיראס ג'ורן נ' מדינת ישראל (13.11.17).
5. לאחר ששקלתי את נימוקי הבקשה ואת התגובה לה, באתי לכלל מסקנה שדין חלק זה של הבקשה להידחות. המבקש לא צירף את נפגעי העבירה כמשיבים לבקשה. על פי פסיקת בית המשפט העליון די היה בכך כדי למחוק את בקשת המבקש (ר' ע"פ 1987/17 הנ"ל ובש"פ 940/08 אודי בן דוד נ' מדינת ישראל (25.2.08)). ואולם, מכיוון שצורפה עמדת נפגעי העבירה, החלטתי לדון בבקשה לגופה.
6. לגופה של הבקשה: מאז שהיה אמור להיות משולם הפיצוי חלפו כ-5 שנים. המבקש לא שילם את סכום הפיצוי המקורי בסך 258,000 ₪ (הקרן, ללא תוספת הפיגורים), ולדבריו החל לשלם את סכום הפיצוי לאחר שהגיע להסדר חוב עם המרכז לגביית קנסות. המבקש לא ציין בבקשתו מהו הסכום ששולם עד כה ולא צירף כל מסמך לתמוך את דבריו שהחל בתשלום הפיצוי. כמו כן, לא הצביע המבקש על סיבות סבירות לאי תשלום הפיצוי במועד הקובע, כנדרש לפי סעיף 69 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") החל על רכיב הפיצוי מכוח סעיף 77(ג) לחוק העונשין. כאמור, טען המבקש שהגיע עם המרכז לגביית קנסות להסדר חוב למשך כשנתיים, ומדבריו עולה שכעבור שנתיים יכול היה להגיע עם המרכז לגביית קנסות להסדר חוב נוסף לגבי יתרת תשלום הפיצוי. לדבריו המרכז לגביית קנסות לא יצר עמו קשר, והוא עצמו פנה למרכז רק לאחר תקופה ארוכה. אין לקבל טענה זו, שכן המבקש עצמו היה צריך לפנות למרכז לגביית קנסות עובר לתום תקופת הסדר החוב על מנת לבקש גיבוש הסדר חוב חדש ליתרת תשלום הפיצוי, ולא להמתין שהמרכז לגביית קנסות יצור עמו קשר. בנסיבות העניין מצאתי כי אין הצדקה לבטל את תוספת הפיגורים, ועל כן רכיב זה של הבקשה נדחה.
- הבקשה לפרוס את תשלום הפיצוי:
7. לפי סעיף 5 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995, ראש המרכז לגביית קנסות הוא בעל הסמכות לפרוס או לדחות את הפיצוי שהושת על המבקש (ר' למשל בג"צ 1962/13 ולדימיר ליולקו נ' המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות (18.6.13) וע"א חליל לעיל).
- בבקשה שהוגשה לבית המשפט העליון לפריסת תשלום הפיצוי, קבע בית המשפט העליון שהמסגרת המתאימה לבחינת טענות בדבר קושי לעמוד בתשלומי קנסות, היא המרכז לגביית קנסות (ר' רע"פ 8133/21 פלוני נ' מדינת ישראל (5.1.22)).
8. במקרה הנדון נקבע בגזר הדין שעל המבקש לשלם את סכום הפיצוי עד ליום 1.9.17. משלא שולם סכום הפיצוי עד למועד הנ"ל, גביית הפיצוי עברה לטיפול המרכז לגביית קנסות. לדברי המבקש, בעבר הגיש בקשה לפריסת תשלום הפיצוי למרכז לגביית קנסות, שנעתר לבקשתו ופרס את הפיצוי לתשלומים. בהמשך, לאחר שפנה המבקש פעם נוספת למרכז לגביית קנסות, לא שילם את יתרת הפיצוי. המבקש רשאי אפוא לפנות למרכז לגביית קנסות כדי לבקש את פריסת יתרת סכום הפיצוי. לבקשה יוכל המבקש לצרף את עמדת המדינה כפי שפורטה בבקשה, והמרכז יחליט בבקשתו לפי שיקול דעתו.
- המזכירות תשלח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.
- ב"כ המשיבה יעביר העתק מההחלטה לנפגעי העבירה.
- ניתנה היום, כ"ז תמוז תשפ"ב, 26 יולי 2022, בהעדר הצדדים.